

REPUBLIKA SLOVENIJA

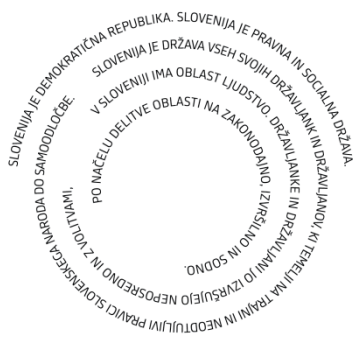
DRŽAVNI ZBOR

Raziskovalno-dokumentacijski sektor

Tarife za glasbo iz ozadja

Primerjalni pregled (PP)

Avtorica: Marjana Križaj

Št. naročila: 36/2020

Datum in kraj: Ljubljana, 6. 11. 2020

Kontakt:

Raziskovalno-dokumentacijski sektor:

RDS@dz-rs.si

Raziskovalni oddelek:

mag. Igor Zobavnik, vodja, 9428, igor.zobavnik@dz-rs.si

Gradivo ne predstavlja uradnega mnenja Državnega zbora!

I UVOD¹

Številni avtorji želijo svoje stvaritve tudi gospodarsko izkoriščati, zlasti če je umetniška dejavnost njihov poglavitni vir zaslužka. Iz avtorske pravice zato za avtorja ne izhajajo le osebna upravičenja v smislu moralne avtorske pravice, temveč tudi premoženjska upravičenja, t.i. materialne avtorske pravice in nekatera druga upravičenja avtorja. Materialne avtorske pravice varujejo premoženjske interese avtorja s tem, da avtor izključno dovoljuje ali prepoveduje uporabo svojega dela in primerkov svojega dela. Če zakon² ne določa drugače, je uporaba avtorskega dela dopustna le, če je avtor v skladu s tem zakonom in pod pogoji, ki jih je določil, prenesel ustrezno materialno avtorsko pravico. Materialne avtorske pravice torej zagotavljajo izkoriščanje dela in s tem omogočajo avtorju pridobivanje dohodka. Njegovi pravici stoji nasproti dolžnost uporabnikov, da plačujejo avtorske honorarje.

Avtor lahko praviloma s svojimi pravicami razpolaga sam – jih uveljavlja sam. Lahko pa jih uveljavlja na kolektiven način, saj je to preprosteje in učinkovitejše v razmerah množičnega in razprostranjenega koriščenja njegovih del (npr. oddajanje glasbenih del po RTV), uporabnikom pa omogoča enostaven dostop do zakonite uporabe številnih del (povzeto po UIL). Nastale so številne kolektivne organizacije (KO)³. Med njihove naloge sodi dovoljevanje uporabe del iz njihovega repertoarja, sklepanje tarifnih sporazumov z uporabniki, nadzorovanje uporabe avtorskih del iz svojega repertoarja, zbiranje in izterjevanje avtorskih honorarjev in nato izplačevanje avtorskih honorarjev imetnikom pravic (prim. 16. člen Zakona o kolektivnem upravljanju avtorske in sorodnih pravic (ZKUASP)).

V svetu so najštevilnejše in imajo najdaljšo tradicijo kolektivne organizacije avtorjev glasbenih del⁴. Najstarejše so bile ustanovljene že v 19. stoletju. Sprva so se ukvarjale s kolektivnim uveljavljanjem pravic javnega izvajanja glasbenih del v živo. Z razvojem tehnike in novih medijev pa se je njihova dejavnost razširila tudi na druge danes znane oblike javnega priobčevanja glasbenih del (npr.: radiofuzno oddajanje, kabelska

¹ Uvod in prikaz zakonodajne ureditve v veliki meri povzemamo po raziskovalni nalogi št. 30/2020 Monetizacija avtorskih pravic.

² Gre za Zakon o avtorski in sorodnih pravicah- ZASP, (Uradni list RS, št. [16/07](#) – uradno prečiščeno besedilo, [68/08](#), [110/13](#), [56/15](#), [63/16](#) – ZKUASP in [59/19](#)).

³ Raziskovalni oddelek je pripravil že več raziskovalnih nalog o kolektivnih organizacijah. Gl. npr. Raziskovalna naloga št. 76/2009. Kolektivno upravljanje avtorskih pravic (dostopna na povezavi: https://fotogalerija.dz-rs.si/datoteke/Publikacije/Zborniki_RN/2009/Kolektivno_upravljanje_avtorskih_pravic.pdf), Raziskovalna naloga št. 26/2012. Kolektivno upravljanje avtorskih pravic (dostopna na povezavi: https://fotogalerija.dz-rs.si/datoteke/Publikacije/Zborniki_RN/2012/Kolektivno_upravljanje_avtorskih_pravic.pdf), Raziskovalna naloga št. 52/2013. Avtorska pravica in kolektivne organizacije (dostopna na povezavi: https://fotogalerija.dz-rs.si/datoteke/Publikacije/Zborniki_RN/2013/Avtorska_pravica_in_kolektivne_organizacije.pdf), Raziskovalna naloga št. 31/2014. Plačevanje računov kolektivnih organizacij: https://fotogalerija.dz-rs.si/datoteke/Publikacije/Zborniki_RN/2014/Placevanje_racunov_kolektivnih_organizacij.pdf). Raziskovalna naloga št. 30/2020 Monetizacija avtorskih pravic, dostopna na https://fotogalerija.dz-rs.si/datoteke/Publikacije/Zborniki_RN/2020/Monetizacija_avtorskih_pravic.pdf.

⁴ Seznam številnih KO z različnih področij po državah članicah je dostopen na povezavi Evropske komisije: <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/publication-collective-management-organisations-competent%20authorities-collective-rights-management-directive> (gl. List of CMOs February 2020).

retransmisija, predvajanje s fonogrami, sekundarno radiofuzno dodajanje) ter na reproduciranje glasbenih del na fonogramih (v celoti povzeto po Trampuž, 1997).

Ena od oblik uporabe glasbe je tudi t.i. glasba iz ozadja (*background music*). Gre za (ambientalno) glasbo, ki se predvaja v restavracijah, trgovinah, pri frizerjih, brivcih, v dvigalih, čakalnicah ipd. Prijeten glasbeni ambient pripomore namreč k temu, da stranka oz. gost ostane v lokalu dlje in tako več popije ter poje. Po podatkih, dostopnih na spletni strani IPF⁵, se za kar 38 % podaljšajo čas in porabljena sredstva gostov, če se v lokalu predvaja glasba. Glasba pa vpliva tudi na imidž lokala.

Po podatkih CISAC⁶ o zbranih nadomestilih za uporabo avtorskih del s področja glasbe, avdiovizualnih del, vizualnih del, drame in literature je bilo leta 2018 v svetovnem merilu pobranih rekordnih 9,65 milijarde EUR. V strukturi pobranih nadomestil je imela daleč največji delež glasba: kar 88 % vseh sredstev oz. skoraj 8,5 milijarde EUR. V zadnjih 5 letih so se prihodki KO iz tega naslova konstantno povečevali in so v svetovnem merilu narastli za 26,8 % glede na leto 2014. Nadomestila za glasbo iz digitalnih virov so v letu 2018 znašala 1,6 milijarde EUR, kar pomeni 19,1 % vseh sredstev iz glasbe. V zadnjih 5 letih so prihodki glasbe na digitalnih medijih narastli za 185 %, vendar so tudi tradicionalni viri (RTV, živa glasba in glasba iz ozadja) imeli dobre rezultate (CISAC, News Releases).

Tabela št. 1: Razrez nadomestil za glasbo za svet (v milijonih EUR)

	Zbrana nadomestila	Rast	5 letna rast
VRSTA UPORABE			
TV in radio	3.294	-3,1 %	+ 6,5 %
živa glasba in glasba iz ozadja	2.568	+0,8 %	+15,8 %
digitalni trg	1.618	+29,6 %	+185 %
CD in video	658	-5,0 %	+30,0 %
zasebno kopiranje	258	-24,7 %	+37,2 %
sinhronizacija	26	-18,7 %	+23,2 %
javno izposojanje	16	-33,7 %	-39,9 %
objava	6,5	-3,2 %	-15,5 %
drugo	44	+0,5 %	-35,6 %
SKUPAJ	8.490	+1,8 %	+26.8 %

Vir: CISAC, Global Collections Report 2019, str. 15.

V tem pregledu bomo najprej kratko prikazali, kako je na zakonodajnem nivoju urejeno področje avtorskih pravic v Avstriji in Nemčiji⁷ – zlasti na področju tarif za uporabo avtorskih del. Nadalje bomo skušali prikazati, koliko je dolžan plačati gostinec ali frizer

⁵ Zavod za uveljavljanje pravic izvajalcev in proizvajalcev fonogramov Slovenije. Več v nadaljevanju.

⁶ CISAC (*International Confederation of Societies of Authors and Composers*), Mednarodna konfederacija društev avtorjev in skladateljev. CISAC po podatkih za leto 2018 združuje 239 kolektivnih organizacij iz 122 držav z več kot 4 milijoni avtorjev s področja avdiovizualnega, gledališkega, literarnega, glasbenega in vizualnega ustvarjanja (CISAC, Global Collections Report 2019).

⁷ Državi je izbral naročnik.

za uporabo glasbe v svojem lokalu, koliko kolektivnim organizacijam je dolžan plačevati in narediti primerjavo avtorskih nadomestil z BDP na prebivalca v enoti kupne moči.

Podatke smo pridobili predvsem od posameznih kolektivnih organizacij in njihovih združenj ter iz javno dostopnih virov, zlasti iz zakonodaje. Kontaktirali pa smo tudi Urad RS za intelektualno lastnino in se jim za pomoč ponovno zahvaljujemo.

II PRIMERJALNI PREGLED TARIF ZA GLASBO IZ OZADJA

2.1. Zakonodajna ureditev tarif in kolektivne organizacije

Slovenski Zakon o avtorski in sorodnih pravicah (ZASP) ureja pravico avtorjev na njihovih delih s področja književnosti, znanosti in umetnosti (avtorska pravica) in pravice izvajalcev, proizvajalcev fonogramov, filmskih producentov, radijskih ali televizijskih (RTV) organizacij, založnikov in izdelovalcev podatkovnih baz (sorodne pravice).

Kolektivne organizacije in kolektivno upravljanje avtorske in sorodnih pravic ureja Zakon o kolektivnem upravljanju avtorske in sorodnih pravic (ZKUASP) iz leta 2016, ki je nadomestil določbe, ki jih je o tem vseboval ZASP. ZKUASP ureja kolektivno upravljanje avtorske in sorodnih pravic, postopek za izdajo dovoljenja za kolektivno upravljanje pravic, postopek sklenitve skupnega sporazuma in določitve tarif za uporabo avtorskih del, delovanje Sveta za avtorsko pravo, izdajanje večozemeljskih licenc za spletno uporabo glasbenih del, reševanje sporov in nadzor nad izvajanjem tega zakona (1. člen ZKUASP).

Urad za intelektualno lastnino je izdal naslednja dovoljenja za kolektivno uveljavljanje oziroma upravljanje pravic:

- Združenju skladateljev, avtorjev in založnikov za zaščito avtorskih pravic Slovenije (**SAZAS**) za kolektivno uveljavljanje avtorskih pravic na avtorskih delih s področja glasbe;
- Združenju avtorjev in nosilcev malih in drugih avtorskih pravic Slovenije (Društvo **ZAMP**) za kolektivno uveljavljanje avtorskih pravic na delih s področja književnosti, znanosti, publicistike in njihovih prevodih;
- Zavodu za uveljavljanje pravic izvajalcev in proizvajalcev fonogramov Slovenije (Zavod **IPF**) za kolektivno uveljavljanje pravic izvajalcev in proizvajalcev fonogramov na fonogramih;
- Slovenski avtorski in založniški organizaciji za pravice reproduciranja (**SAZOR - GIZ**) za kolektivno upravljanje pravic avtorjev in založnikov del s področja književnosti, znanosti, publicistike in njihovih prevodov v primeru reproduciranja in distribuiranja avtorskih del v korist invalidnih oseb ter reproduciranja avtorskih del za privatno in drugo lastno uporabo ter fotokopiranje preko obsega iz 50. člena ZASP;
- Zavodu za uveljavljanje pravic avtorjev, izvajalcev in producentov avdiovizualnih del Slovenije (**Zavod AIPA**) za kolektivno upravljanje pravic, in sicer:
 1. za soavtorje avdiovizualnih del, to je avtorja priredbe, pisca scenarija, avtorja dialogov, direktorja fotografije, glavnega režiserja, skladatelja filmske glasbe, ki je posebej ustvarjena za uporabo v avdiovizualnem delu, in glavnega animatorja, če je animacija bistven element v avdiovizualnem delu pravice do pravičnega nadomestila za tonsko ali

- vizualno snemanje avdiovizualnih del, ki se izvrši pod pogoji privatne ali druge lastne uporabe, in pravice radiodifuzne retransmisije v primeru kabelske retransmisije avdiovizualnih del;
2. za izvajalce, katerih izvedbe so uporabljene v avdiovizualnih delih pravice do pravičnega nadomestila za tonsko ali vizualno snemanje njihovih izvedb v avdiovizualnih delih, ki se izvrši pod pogoji privatne ali druge lastne uporabe;
 3. za filmske producente pravice do pravičnega nadomestila za tonsko ali vizualno snemanje avdiovizualnih del na videogramih, ki se izvrši pod pogoji privatne ali druge lastne uporabe;
- Društvu **KOPRIVA** za kolektivno upravljanje pravice do pravičnega nadomestila za tonsko ali vizualno snemanje, ki se izvrši pod pogoji privatne ali druge lastne uporabe, in ki pripada avtorjem, izvajalcem, proizvajalcem fonogramov in filmskim producentom. Dovoljenje se glede delitve nadomestil nanaša samo na delitev nadomestil kolektivnim organizacijam, ki imajo dovoljenje za razdeljevanje nadomestil med upravičene imetnike pravic (vse povzeto po spletni strani UIL).

Po ZKUASP mora kolektivna organizacija delovati v najboljšem interesu imetnika pravic, katerega pravico upravlja (prim. 11. člen ZKUASP). Med naloge kolektivnih organizacij sodi, da se v dobri veri pogajajo z reprezentativnimi združenji uporabnikov in z njimi sklepajo skupne sporazume, ki med drugim vsebujejo tarife in pogoje uporabe avtorskih del.

Tarifa mora odražati ekonomsko vrednost pravic, ki so predmet skupnega sporazuma, naravo in obseg uporabe avtorskih del ter ekonomsko vrednost storitve, ki jo zagotavlja KO, pri čemer se glede na okoliščine primera upošteva zlasti:

- obseg repertoarja,
- obseg dovoljenja (licence),
- prihodek, ki se doseže z uporabo avtorskega dela,
- pomen avtorskega dela za dejavnost uporabnika,
- razmerje med varovanimi in nevarovanimi avtorskimi deli, ki so uporabljena,
- razmerje med pravicami, ki se upravljajo kolektivno ali individualno,
- posebna zahtevnost kolektivnega upravljanja pravic zaradi določene uporabe avtorskih del.

Med kriteriji, ki jih določa zakon, pa je tudi primerljivost predlagane tarife s tarifami istovrstnih kolektivnih organizacij na istovrstnih delih za istovrstno uporabo v Republiki Sloveniji in drugih državah članicah, ob upoštevanju bruto domačega proizvoda na prebivalca v enoti kupne moči (prim. tretji odst. 45. člena ZKUASP).

Podatki združenja CISAC za leto 2018 (njegovi člani so AIPA, SAZAS in ZAMP; gl. zgoraj) o zbranih avtorskih honorarjih v Sloveniji so ugodni. Slovenija, točneje njene KO, v evropskem merilu sodijo med t.i. »*strong performers*«, torej med zelo uspešne, saj so zbrani avtorski honorarji v tem letu glede na leto 2014 narastli za 102 %, kar gre po CISAC na račun izboljšanja učinkovitosti, ekonomije obsega in vključitve novih članov (CISAC, Global Collections Report 2019, str. 34).

Na področju glasbe je bila Slovenija leta 2018 po višini zbranih avtorskih honorarjev na 40. mestu v svetovnem merilu z 12 milijoni EUR in 15,2 % letno rastjo. Upoštevajoč vse repertoarje je Slovenija na 37. mestu z 18 milijoni EUR in 20,7 % letno rastjo. Na avdiovizualnem trgu je na 17. mestu in zbranimi 5.5 milijoni EURI (37 % letna rast).

Zbrani avtorski honorarji na prebivalca (*collections per capita*) pa znašajo za Slovenijo 8,55 EUR, kar jo uvršča na 16. mesto na svetu (svetovno povprečje za leto 2018 znaša 1,51 EUR na prebivalca). Po zbranih avtorskih honorarjih v primerjavi z GDP pa je Slovenija na 4. mestu na svetu, in sicer z 0,038% GDP, pri čemer je svetovno povprečje 0,014% GDP (vse po CISAC, Global Collections Report 2019).

V **Avstriji** so avtorska in sorodne pravice urejene z Zakonom o avtorski pravici (*Urheberrechtsgesetz*) iz leta 1936, ki pa je bil nato večkrat spremenjen in dopolnjen.

Delovanje kolektivnih organizacij pa je urejeno z Zakonom o kolektivnih organizacijah (*VerwGesG 2016*)⁸ iz leta 2016. Nadzor nad njimi opravlja samostojni nadzorni organ⁹ v sklopu pravosodnega ministrstva. Njegova najpomembnejša naloga je podeljevanje in odvzem dovoljenj kolektivnim organizacijam ter njihovo sankcioniranje v primeru kršitev. Navedeni zakon ureja tudi postopek pritožbe na nadzorni organ in ureja nadzor nad kolektivnimi organizacijam.

Poleg splošnih določb o kolektivnih organizacijah, njihovem delovanju, nalogah in statusnih določb, zakon (*VerwGesG*) ureja tudi njihove dolžnosti in pravice do uporabnikov in sklepanje tarifnih sporazumov. Kolektivne organizacije morajo uporabnikom del in storitev iz svojega repertoarja čim bolj olajšati pridobivanje potrebnih dovoljenj pod razumnimi pogoji in za primerno plačilo. Kolektivne organizacije in uporabniki se morajo v dobri veri pogajati o izdaji dovoljenj za uporabo in si medsebojno zagotavljati vse potrebne informacije. Če se sporazum o podeljevanju licenc ne sklene, ker kolektivna organizacija ni začela pogajanj o njem v dobri veri ali je zavrnila sklenitev sporazuma brez utemeljenega razloga, potem ima uporabnik pravico do podelitve licence pod razumnimi pogoji (prim. 36 člen *VerwGesG*). Pogoji in tarife za dovoljenja ter zahtevki za plačila morajo temeljiti na objektivnih in nediskriminatornih merilih. V sporazumih o dovoljenjih za uporabo del je treba zagotoviti, da uporabniki v okviru razumnega redno zagotavljajo kolektivnim organizacijam vse informacije, ki so potrebne za obračun in razdelitev plačil. Kolektivne organizacije morajo zagotoviti, da imetniki pravic, ki jih zastopajo, prejmejo primerno plačilo za uporabo svojih avtorskih pravic. Tarife za plačilo morajo biti med drugim v sorazmerju z ekonomsko vrednostjo uporabe pravic, pri čemer se upoštevajo vrsta in obseg uporabe dela ter ekonomska vrednost storitev, ki jih zagotavlja kolektivna organizacija. Poleg tega je treba upoštevati tudi morebitne zakonsko določene kriterije za tarife. Kolektivne organizacije morajo uporabnike, ki imajo interes, nemudoma obvestiti o merilih, na katerih temelji izračun tarife (prim. 37. člen *VerwGesG*).

Trenutno v Avstriji deluje 9 kolektivnih organizacij.¹⁰ Zakon jim omogoča monopol, saj na vsakem področju deluje le ena kolektivna organizacija, kar uporabnikom omogoča, da vsa dovoljenja dobijo le pri eni organizaciji (t.i. *One-Stop-Shop*).

Na področju glasbenih del je najpomembnejša **AKM** (*Gesellschaft der Autoren, Komponisten und Musikverleger*), ki zastopa avtorje, skladatelje in glasbene založnike. Ima okoli 21.000 članov. Organizirana je kot zadruga z omejeno odgovornostjo¹¹. Za učinkovito zastopanje interesov svojih članov v tujini ima AKM sklenjene številne sporazume s tujimi KO. Plačila za uporabo repertoarja glasbenih del se uporabnikom zaračunavajo na podlagi skupnih sporazumov ali avtonomnih tarif (povzeto po spletni strani AKM 1).

⁸ *Verwertungsgesellschaftengesetz 2016* - v nemščini je dostopen na: <https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=20009532>.

⁹ *Aufsichtsbehörde für die Verwertungsgesellschaften*. Spletna stran: <https://www.justiz.gv.at/aufsichtsbehoerde/aufsichtsbehoerde-fuer-verwertungsgesellschaften~275.de.html>.

¹⁰ Njihov seznam in pristojnosti so navedene na spletni strani Ministrstva za pravosodje: <https://www.justiz.gv.at/aufsichtsbehoerde/aufsichtsbehoerde-fuer-verwertungsgesellschaften/verwertungsgesellschaften-und-einrichtungen~2c94848b5af5744b015bf26a27f71b97.de.html>

¹¹ Nem.: *Genossenschaft mit beschränkter Haftung*.

Njena hčerinska družba **Austromechana**¹² (AUME) zastopa avtorje v zvezi s pravicami do razmnoževanja (reprodukcije) in distribucije del na nosilcih zvoka oz. slike ter glede določenih pravic skladateljev, piscev besedil in glasbenih založnikov.

LSG (*Wahrnehmung von Leistungsschutzrechten Gesellschaft m.b.H*) zastopa pravice in zahtevke za plačilo umetniških izvajalcev (interpretov) za njihova izvajanja in predstave ter od proizvajalcev nosilcev zvoka glede nosilcev zvoka in glasbenih video posnetkov, ustvarjenih v komercialne namene (spletna stran LSG).

Literar-Mechana (*Literar-Mechana Wahrnehmungsgesellschaft für Urheberrechte Gesellschaft m.b.H.*) uveljavlja pravice do (razmnoževanja) reprodukcije in distribucije za nosilce avdio in video posnetkov, pravice do predvajanja ter določene zahtevke za plačilo za govorna dela (*Sprachwerke*). Poleg tega zastopa nekatere pravice reprodukcije in zahtevke za plačilo na področju notnih zapisov (spletna stran Literar-Mechana).

Po podatkih CISAC za leto 2018 so imele avstrijske KO dobre rezultate, saj so po zbranih sredstvih na glasbenem področju bile na 17. mestu z 91 milijoni EUR. Dosegle so visok nivo zbranih sredstev na prebivalca, saj so v svetovnem merilu bile na 5. mestu z zbranimi 14,25 EUR. Delež nadomestil v GDP pa je znašal 0,033 %, kar je avstrijske KO uvrstilo na 8. mesto v svetovnem merilu (CISAC, Global Collections Report 2019).

Nemški Zakon o avtorski pravici (*Gesetz über Urheberrecht und verwandte Schutzrechte*, UrhG¹³) sicer omenja kolektivne organizacije, a jih ne ureja. Ta materija je vsebovana v Zakonu o upravljanju avtorskih in sorodnih pravic v kolektivnih organizacijah (*Gesetz über die Wahrnehmung von Urheberrechten und verwandten Schutzrechten durch Verwertungsgesellschaften*¹⁴, v nad.: VVG).

Splošne določbe o tarifah so vsebovane v členih 34 - 40 VVG. Kolektivne organizacije se z združenji uporabnikov pogajajo o skupnem sporazumu. Obe strani se pogajata v dobri veri in si dasta na razpolago vse potrebne informacije. Če se ne uspeta dogovoriti o višini nadomestila (tarife), se šteje, da so pravice podeljene, če je KO bil plačan znesek, ki ga priznavajo uporabniki in če je bil za znesek nad tem položen depozit ali plačilo s pridržkom. Zakon nadalje določa, da se tarifa praviloma izračuna na temelju denarnih ugodnosti, ki izhajajo iz uporabe avtorskega dela. Izračunajo se lahko tudi na podlagi drugih kriterijev, če se da z ekonomsko utemeljenimi stroški ugotoviti koristi od uporabe del. Pri določitvi tarif se primerno upošteva delež uporabe dela v celotnem obsegu uporabe in ekonomsko vrednost storitve, ki jo opravi KO. Pri določanju tarif mora KO upoštevati verske, kulturne in socialne interese uporabnikov ter interese pomoči mladostnikom (*Jugendhilfe*). KO mora zadevne uporabnike obvestiti o kriterijih, ki so bili uporabljeni za tarifo (vse po VVG).

Kolektivne organizacije morajo za svoje delovanje pridobiti dovoljenje. Dovoljenje jim izda Nemški patentni urad (*Das Deutsche Patent- und Markenamt- DPMA*), nadzor nad njimi pa izvaja tudi Zvezni kartelni urad (*Bundeskartellamt*), saj imajo kolektivne

¹² Gesellschaft zur Wahrnehmung mechanisch-musikalischer Urheberrechte Ges.m.b.H. Več o njej gl. spletno stran AKM: <https://www.akm.at/>.

¹³ V nemščini in angleščini je dostopen na: <http://www.gesetze-im-internet.de/urhgf/>.

¹⁴ V nemščini je dostopen na povezavi: <https://www.gesetze-im-internet.de/vvg/BJNR119010016.html>. V angleščini: https://www.gesetze-im-internet.de/englisch_vvg/index.html

organizacije dejanski monopol. Po podatkih Patentnega urada ima trenutno dovoljenje za delovanje 13 kolektivnih organizacij¹⁵ (spletna stran DPMA).

Na področju glasbe je treba omeniti zlasti organizacijo **GEMA**¹⁶ (Družba za izvajalske in mehanične pravice na glasbenih delih), katere člani so skladatelji, tekstopisci in glasbene založbe. GEMA ima okoli 74.000 članov, na podlagi pogodb z drugimi KO pa zastopa še skoraj dva milijona imetnikov pravic z vsega sveta. V letu 2018 je imela čez milijardo EUR prihodkov, od katerih je med člane oz. imetnike pravic razdelila okoli 860 milijonov EUR. Na področju online storitev je imela 105 milijonov EUR prihodkov (GEMA, Jahrbuch 2019 -2020).

Varovana avtorska dela so predmet različnih tarif. Vsebina oz. višina posamezne glasbene tarife je različna: tako obstaja npr. posebna tarifa za koncerte resne glasbe, tarifa za sejme in prireditve, tarifa za glasbo pri bogoslužju, tarifa za glasbo v erotičnih lokalih, tarifa za glasbo v prometnih sredstvih, tarifa za glasbo na odrih in v gledališčih, itd. Posebne tarife veljajo tudi za glasbo na internetu. Samo teh je trenutno okoli 12¹⁷ (povzeto po spletni strani GEMA, tarife).

GVL (*Gesellschaft zur Verwertung von Leistungsschutzrechten mbH (GVL)*) zastopa umetnike, producete nosilcev zvoka ipd. Gre za t.i. sorodne pravice predvsem izvajalcev in producentov videospotov.¹⁸

Verwertungsgesellschaft WORT (**VG Wort**) deluje kot društvo in zastopa zlasti avtorje in prevajalce umetniških, dramskih, novinarskih in znanstvenih besedil predvsem glede pravic sekundarnega izkoriščanja govornih del, vključno z RTV. Vključuje tudi priobčitev teh del javnosti prek radia v npr. gostinstvu.¹⁹

Verwertungsgesellschaft Media (**VG Media**) zastopa imetnike avtorskih in sorodnih pravic na kabelski retransmisiji in javnem predvajanju radijskih oddaj (npr. v hotelih, bolnišnicah, v fitnesih, na sejnih ipd) in javnem predvajanju glasbe (glasba v ozadju v gostilnah, trgovinah, bankah itd.). Njeni člani so privatna RTV podjetja, kot so: ProSiebenSat.1 Media SE, Antenne Bayern ter izdajatelji digitalnih novic (*digital press publishers*) (povzeto po spletni strani VG Media).

Po podatkih CISAC za leto 2018 je Nemčija po zbranih nadomestilih v samem svetovnem vrhu, saj je na četrtem mestu za ZDA, Francijo in Japonsko. Njene KO so na področju glasbe zbrale 758 milijonov EUR. Nemčija je imela velik porast na digitalnem trgu, predvsem na račun streaminga (čez 40 % glede na leto 2017). Po zbranih nadomestilih na prebivalca pa je na 13. mestu z 9,72 EUR. Glede na delež avtorskih nadomestil v GDP je na 18. mestu (0,024 % GDP) (povzeto po CISAC, Global Collections Report 2019).

¹⁵ Seznam je dostopen na spletni povezavi:

https://www.dpma.de/dpma/wir_ueber_uns/weitere_aufgaben/verwertungsges_urheberrecht/aufsicht_verwertungsges/liste_vg/index.html.

¹⁶ *Gesellschaft für musikalische Aufführungs und mechanische Vervielfältigungsrechte*. <https://www.gema.de/>. Več o njej in njenem delovanju gl. že omenjeno raziskovalno nalogo 52/2013.

¹⁷ Dostopne so na spletni strani: <https://www.gema.de/musiknutzer/tarife-formulare/>.

¹⁸ Več o GVL gl. spletno stran: <https://www.gvl.de/en/gvl/about>.

¹⁹ Več o VG Wort gl. <https://www.vgwort.de/die-vg-wort.html>.

2.2 Tarife za frizerske salone in gostinske lokale

2.2.1 Frizerski saloni

Slovenija

Za predvajanje glasbe v lokalih in salonih je treba plačevati nadomestila za uporabo avtorskih del trem KO: SAZAS, IPF in ZAMP.

Pri tem **SAZAS** zastopa skladatelje, pisce besedil in založnike. **IPF** zastopa glasbene izvajalce in proizvajalce fonogramov. V repertoar **ZAMP** praviloma ne sodi glasba, temveč dela s področja književnosti, znanosti, publicistike in njihovih prevodih. Za njihovo priobčitev javnosti v svojih poslovnih prostorih plačujejo tudi obrtniki in gostinci. Poenostavljeno rečeno, gre za nadomestila za vse prebrane prispevke na radiu.

Za izračun smo vzeli primer manjšega frizerskega salona, ki predvaja glasbo samo po radiu.

Tabela 2: Višina letnega nadomestila za uporabo glasbe v frizerskem salonu (samo radio, do 50 m²) v Sloveniji

KO	Letno nadomestilo v EUR
SAZAS ²⁰	106,19
IPF ²¹	34,92
ZAMP ²²	21,00
SKUPAJ	162,11

Vir: SAZAS, IPF, ZAMP in lasten izračun.

K zgornjemu znesku je treba dodati še DDV v višini 9,5 %. Ker skupni račun ni mogoč, uporabnik plača vsaj 4 račune oz. položnice letno: za SAZAS vsaj eno, za IPF eno in dve za ZAMP.

²⁰ Višina avtorskega nadomestila pri SAZAS ni odvisna od velikosti frizerskega salona. Ker je možen popust za plačilo vnaprej, smo za izračun upoštevali najugodnejšo varianto letnega predplačila z 20 % popustom za radijski sprejemnik (2 x 66,37 EUR – 20 % popust). Podatke smo dobili na spletni strani SAZAS: <https://www.sazas.org/Uporabniki/Dovoljenja/Za-poslovne-namene/Frizerski-saloni>. (SAZAS 1). Omeniti je treba, da je višina nadomestil, objavljena na tej spletni strani, višja od nadomestil po Pravilniku o javni priobčitvi glasbenih del iz leta 1998.

²¹ IPF nadomestila zaračuna glede na površino salona. Vzeli smo primer najmanjšega t.j. do 50 m² (12 x 2,91 EUR). Podatke smo dobili z dopisom neposredno od IPF, pri čemer je treba omeniti, da se nam posredovani zneski razlikujejo (so višji) od *Skupnega sporazuma o višini nadomestil za uporabo varovanih del iz repertoarja Zavoda IPF kot javno priobčitev pri poslovni dejavnosti* in precej nižji od informativnega izračuna, ki ga omogoča spletna stran IPF <https://www.ipf.si/uponablajte-glasbo/nakup-licence/> (vir: IPF 1). Z dopisom smo IPF zaprosili za pojasnilo, a odgovora nismo prejeli.

²² ZAMP ima tarife razdelane glede na uporabno površino. Za izračun smo vzeli male uporabnike (prostor za uporabo površino do 50m²). ZAMP jim praviloma izstavi račun za obračunsko dobo 6 mesecev. Na letnem nivoju uporabnik za radio napravo plača (12 x 1,75 EUR). Vir: *Skupni sporazum o višini nadomestil za uporabo varovanih del iz repertoarja ZAMP kot javno priobčitev pri poslovni dejavnosti* in dopis ZAMP.

Avstrija²³

Za vsako javno predvajanje glasbe (*öffentliche Aufführung*) je treba pridobiti dovoljenje. Pri tem ne gre le za nastope v živo, temveč tudi za t.i. mehansko predvajanje glasbe (*mechanische Musikdarbietung*) s CD, MP3, plošče, DVD in za radio ter TV sprejemnike. Prireditelj je vedno javna, če je splošno dostopna, kar vključuje tudi podjetja oz. obrate s t.i. fluktuacijsko publiko (trgovine, kavarne, restavracije, frizerji itd). V Avstriji velja načelo *One Stop Shop*, kar pomeni, da uporabnik dobi vsa dovoljenja pri eni KO (t.j. AKM).

Primer izračuna za frizerski salon s površino do 50 m² (samo radio).

Tabela 3: Višina letnega nadomestila za uporabo glasbe v frizerskem salonu (samo radio, do 50 m²) v Avstriji

KO	Letno nadomestilo v EUR
AKM ²⁴	86,67
LSG ²⁵	19,93
Literar-Mechana ²⁶	4,08
VVAT ²⁷	5,53
SKUPAJ	116,21

Vir: WKO (*Dauerveranstaltungen, Radio im Handelsbetrieb*)

Na zgornji znesek je treba dodati še 20 % DDV, pri čemer pa je 5 % znesek za VVAT neobdavčen. Uporabnik plača samo eno položnico, in sicer AKM, ki potem znesek razdeli med ostale KO in pa seveda med avtorje. Pred tem si AKM pridrži 10-12% za stroške; dobička oz. profita (*Gewinn*) pa nima (povzeto po spletni strani AKM 2²⁸).

Nemčija

GEMA je za trgovino na drobno (*Einzelhandel*), zdravniške ordinacije, frizerje ipd. izdala posebno tarifo za predvajanje glasbe iz ozadja.²⁹

²³ Podatke za izračun v celoti povzemamo po gradivu Tarif - Info -Service, ki je dostopno na spletni strani Avstrijske gospodarske zbornice (WKO): <https://www.wko.at/branchen/handel/tarif-akm.pdf>. Primer: *Dauerveranstaltungen, Radio im Handelsbetrieb*, str. 16.

²⁴ V skladu s skupnim sporazumom je mesečna tarifa 9,03 EUR, za enkratno letno plačilo pa velja 20 % popust (9,03 EUR x 12 – 20 % popust).

²⁵ Tarifa za LSG znaša 23 % tarife AKM.

²⁶ Znesek za Literar-Mechana znaša 0,34 EUR mesečno, t.j. 4,08 EUR na leto.

²⁷ VVAT je posebno interesno združenje glasbenih podjetij in prirediteljev (*Veranstalter*), ki uporabljajo glasbena dela. Ni KO. Nadomestilo za VVAT znaša 5 % od vsote nadomestil AKM, Literar-Mechane in LSG.

²⁸ https://www.akm.at/wp-content/uploads/downloads/AKM_Infobroschuere-fuer-Veranstalter.pdf.

²⁹ Dostopna je na povezavi:

https://www.gema.de/fileadmin/user_upload/Musiknutzer/Tarife/Tarife_AD/tarifuebersicht_einzelhandel.pdf (GEMA, Einzelhandel, Arztpraxen, Friseurbetriebe u. Ä).

Po omenjeni tarifi znaša najmanjša površina ordinacije oz. salona do 100 m², saj postavke do 50 m² ne vsebuje. Tarifa razlikuje med predvajanjem originalnih cedejev ipd. in med predvajanjem radia.

Tabela 4: Višina letnega nadomestila za uporabo glasbe v frizerskem salonu (samo radio, do 100 m²) v Nemčiji

KO	Letno nadomestilo v EUR
GEMA/vse	144,58
SKUPAJ	144,58

Vir: GEMA, Einzelhandel, Arztpraxen, Friseurbetriebe u. Ä.

V Gemini tarifi je navedeno, da zneski že vsebujejo plačila vsem ostalim KO: GVL, VG Wort in VG Media. Njihove tarife so določene v odstotku tarife, ki jo zaračuna GEMA (primer GVL: od 20-26 % vsakokratne Gemine tarife). Iz dopisa, ki smo ga prejeli od GEMA, izhaja, da njen račun vsebuje razdelane postavke za ostale KO. V primeru izračuna smo zbrali za uporabnika najugodnejši način plačila – t.j. letno pogodbo. Člani združenj, s katerimi ima GEMA sklenjen skupni sporazum, imajo pravico še do 20 % popusta, kar pomeni, da plačajo skupaj **115,66 EUR** letno. Kot je razumeti, se znesek po letni pogodbi, ki se lahko odpove le ob izteku leta, plača naenkrat z eno samo položnico.

Na zgornja zneska je treba plačati še DDV, ki je praviloma 7 %, a je v trenutnih razmerah zaradi korona krize do konca letošnjega leta znižan na 5 % (GEMA 2).

Upoštevajoč BDP na prebivalca v enoti kupne moči (SKM) so zgornja nadomestila preračunana in prikazana v zadnjem stolpcu naslednje tabele.

Tabela 5: Primerjava letnih nadomestil glede na BDP na prebivalca v enoti kupne moči (radio, frizerski salon do 50 m² oz. 100 m²)

Država	Nadomestilo v EUR	BDP na preb. v SKM ³⁰ (EU=100)	Nadomestilo v EUR glede na BDP v SKM
Slovenija	162,11	88	184,21
Avstrija	116,21	127	91,50
Nemčija	144,58 (115,66) ³¹	121	119,48 (95,58)

Vir: lasten izračun

Iz zgornje tabele je razvidno, da lastnik manjšega frizerskega salona (do 50 m²) v Sloveniji dejansko nominalno plača najvišje letno nadomestilo za uporabo glasbe v svojem salonu. Razlika je še večja ob upoštevanju BDP na prebivalca v enoti SKM. Ker ni možen skupni račun, mora plačevati trem različnim KO, število položnic oz. računov je vsaj 4, kar povzroča dodatne stroške. V Avstriji in Nemčiji je možna le ena položnica na leto, če se uporabnik tako odloči. Vedno pa račun plača le eni KO, ki potem nadomestila razdeli med preostale KO.

³⁰ Vir: SURS, spletna stran: <https://www.stat.si/StatWeb/PDF/PrikaziPDF.aspx?id=8914&lang=sl>
Podatki se nanašajo na leto 2019.

³¹ Popust na člane združenj, s katerimi ima GEMA sklenjen skupni sporazum.

Poudariti pa je treba, da bi bil izračun za večje salone že bistveno drugačen, saj SAZAS frizerskim salonom nadomestilo zaračunava neodvisno od njihove velikosti. V kategoriji salonov velikosti od 101 m² do 200 m² bi bil izračun na letnem nivoju tak: Slovenija 190,07 EUR³², Avstrija 340,15 EUR in Nemčija 289,16 EUR (oz. 271,32 EUR s popustom za člane združenj). V tabeli št. 6 je to prikazano tako v absolutnih zneskih kot tudi glede na BDP v SKM.

Tabela 6: Primerjava letnih nadomestil glede na BDP na prebivalca v enoti kupne moči (radio, salon 101-200 m²)

Država	Nadomestilo v EUR	BDP na preb. v SKM ³³ (EU=100)	Nadomestilo v EUR glede na BDP v SKM
Slovenija	190,07	88	215,98
Avstrija	340,15	127	267,83
Nemčija	289,16 (271,32)	121	238,97 (224,23)

Vir: lasten izračun

2.2.2 Gostinstvo

Za poslušanje glasbe v gostinskih lokalih se kriteriji za tarife v obravnavanih treh državah zelo razlikujejo. V Sloveniji je izhodišče praviloma število sedežev v lokalu, to velja za SAZAS za mehanično glasbo, medtem ko velja za radijsko predvajanje glasbe enotna tarifa ne glede na število sedežev. Tarifa IPF temelji na površini lokala, času obratovanja in vrsti ponudbe,³⁴ medtem ko ZAMP tarife računa le po uporabni površini prostora. V Avstriji izračun temelji na ocenjenem mesečnem številu oz. frekvenci gostov in lokaciji gostinskega lokala, v Nemčiji pa je odvisen od površine prostora.

V nadaljevanju skušamo prikazati višino tarif za gostinske obrate, ki predvajajo le glasbo prek radia. Osredotočamo se na primer Slovenije in Nemčije, kjer je primerjava glede na podobne kriterije sploh možna. Vzeli smo primer lokala do 100 m².

³² Mesečno nadomestilo IPF se dvigne na 4,36 EUR, za ZAMP pa na 2,63 EUR. Nadomestilo SAZAS se ne spremeni. Za Avstrijo in Nemčijo smo uporabili že navedena vira.

³³ Vir: SURS, spletna stran: <https://www.stat.si/StatWeb/PDF/PrikaziPDF.aspx?id=8914&lang=sl>
Podatki se nanašajo na leto 2019.

³⁴ IPF loči med dnevnimi bari, ki poslujejo do 23. ure, in dnevno-nočnimi bari, ki so odprti tudi po 23. uri. Gostinski obrati (vključno s slaščičarnami in obrati s hitro prehrano) s ponudbo hrane imajo 30 % popust (vir: Dopis IPF).

Slovenija

Tabela 7: Višina mesečnega nadomestila za uporabo glasbe v gostinskem obratu (samo radio, do 100 m²) v Sloveniji

KO	Mesečno nadomestilo v EUR	
SAZAS ³⁵		19,36
IPF ³⁶	8,79	10,98
ZAMP ³⁷		3,07
SKUPAJ	31,22	33,41

Vir: SAZAS, IPF, ZAMP in lasten izračun

S spletne strani SAZAS izhaja, da se avtorski honorar plača mesečno, v primeru letnega predplačila pa velja 20 % popust. IPF daje gostinskim lokalom s ponudbo hrane 30 % popust, saj v njih glasba naj ne bi imela takega pomena kot v bifeju. Skupno število računov oz. položnic na leto je vsaj 4 (po ena za SAZAS in IPF in dve za ZAMP).

Nemčija

Gemina Tarifa R³⁸, ki določa nadomestila za predvajanje radija v gostinskih lokalih, določa, da je za lokal do 100 m² treba plačati **19,95 EUR na mesec**. Iz tarife izhaja, da je možno mesečno, četrletno in letno plačilo. Če se plača nadomestilo enkrat letno, je nižje in znaša: 199,50 EUR na leto oz. **16,62 EUR** mesečno. V tem primeru je treba plačati en račun na leto. V vsakem primeru GEMA posreduje znesek drugim KO, saj zavezancu izstavi račun tudi zanje.

³⁵ Višina avtorskega nadomestila za radio pri SAZAS ni odvisna od velikosti oz. števila sedežev. Podatke smo dobili na spletni strani SAZAS: <https://www.sazas.org/Uporabniki/Dovoljenja/Za-poslovne-namene/Gostinski-obrati-in-diskoteke> (SAZAS 2).

³⁶ Levi znesek velja v primeru odprtja lokala le do 23. ure, desni pa po navedeni uri. Podatke smo dobili neposredno od IPF, pri čemer je treba omeniti, da se posredovani zneski razlikujejo (so višji) od *Skupnega sporazuma o višini nadomestil za uporabo varovanih del iz repertoarja Zavoda IPF kot javno priobčitev pri poslovni dejavnosti* in precej nižji od informativnega izračuna, ki ga omogoča spletna stran IPF 2: https://www.ipf.si/uporablajte-glasbo/informativni-izracun/?st=U&mut=T_II_B_GOLO. Z dopisom smo IPF zaprosili za pojasnilo, a odgovora nismo prejeli.

³⁷ ZAMP ima tarife razdelane glede na uporabo površino. Za izračun smo vzeli srednje uporabnike (prostor z uporabno površino od 51 do 250m²). ZAMP praviloma izstavi račun za obračunsko dobo 6 mesecev. Vir: *Skupni sporazum o višini nadomestil za uporabo varovanih del iz repertoarja ZAMP kot javno priobčitev pri poslovni dejavnosti* in dopis ZAMP.

³⁸ Dostopna je na povezavi: https://www.gema.de/fileadmin/user_upload/Musiknutzer/Tarife/Tarife_AD/tarif_r.pdf.

Tabela 8: Primerjava mesečnih nadomestil glede na BDP na prebivalca v enoti kupne moči (radio, gostinski obrat do 100 m²)

Država	Nadomestilo v EUR	BDP na preb. v SKM ³⁹ (EU=100)	Nadomestilo v EUR glede na BDP v SKM
Slovenija ⁴⁰	31,22	88	35,47
	33,41		37,96
Nemčija	19,95	121	16,48
	16,62		13,73

Vir: lasten izračun

Avstrija

Plačilo za nadomestilo za predvajanje glasbe po radiu v gostinskem lokalu je odvisno od lokacije, vrste in drugih značilnosti lokala ter se obračuna po obiskovalcu. Za lokal srednjega razreda (skupina B) znaša trenutno 0,0311 EUR na obiskovalca, za prvorazredni lokal (skupina C) pa 0,0448 EUR. Ta osnova se pomnoži s povprečnim (ocenjenim) številom gostov na mesec. Ker metoda ni primerljiva z zgoraj opisanimi, saj ne temelji na površini lokala, jo prikazujemo le za informacijo.

Primer izračuna, ki je v celoti povzet po gradivu, dostopnem pri Avstrijski gospodarski zbornici - WKO⁴¹, pokaže, da 40 sedežni gostinski lokal srednjega razreda (skupina B), ki je povprečno odprt 6 dni na teden in se gostje zamenjajo oz. obrnejo dvakrat na dan (skupaj torej 80 na dan oz. 2.078 na mesec) plača **83,82 EUR na mesec**. Tudi v tem primeru gostinec plača račun le AKM, ta pa znesek razdeli me ostale KO.

III ZAKLJUČEK

V vseh treh državah je področje avtorskega prava urejeno z dvema zakonoma. Eden ureja avtorsko in sorodne pravice, medtem ko kolektivne organizacije in njihovo delovanje ureja poseben zakon. V opisanih državah delujejo številne kolektivne organizacije: v Avstriji jih je 9, v Nemčiji 13, v Sloveniji pa 6. Njihovo področje delovanja je sicer primerljivo, a vseeno lahko različno. To izhaja že iz dejstva, da lahko že zakoni o avtorskem pravu različno opredeljujejo posamezno vrsto avtorske pravice. V vseh državah na specifičnem področju deluje le po ena kolektivna organizacija, kar pomeni, da imajo monopol. Na podlagi podatkov združenja CISAC lahko zaključimo, da so ekonomski rezultati po zbranih sredstvih za KO opisanih držav ugodni, kar velja tudi za Slovenijo, saj po kriteriju zbranih avtorskih nadomestil v deležu BDP celo prednjači pred Avstrijo in Nemčijo in je bila leta 2018 na četrtem mestu na svetu.

³⁹ Vir: SURS, spletna stran: <https://www.stat.si/StatWeb/PDF/PrikaziPDF.aspx?id=8914&lang=sl>
Podatki se nanašajo na leto 2019.

⁴⁰ Zneska se razlikujeta glede na čas odprtosti lokala, gl. zgoraj.

⁴¹ Vir: WKO (*Dauerveranstaltungen, Radio/CD in der Gastronomie*).

Tarife se v vseh treh pregledanih državah praviloma dogovorijo s skupnim sporazumom med kolektivno organizacijo in reprezentativnim združenjem uporabnikov. Zakonodaje Avstrije in Nemčije smiselno določajo, da se nadomestilo za uporabo avtorskih del izračuna predvsem na podlagi koristi oz. denarnih ugodnosti, ki izhajajo iz uporabe dela. Kriteriji slovenskega ZKUASP so bolj razdelani, zakon med njimi navaja tudi primerljivost predlagane tarife s tarifami istovrstnih kolektivnih organizacij na istovrstnih delih za istovrstno uporabo v Republiki Sloveniji in drugih državah članicah, ob upoštevanju bruto domačega proizvoda na prebivalca v enoti kupne moči. Kriterija primerljivosti tarif s tarifami v drugih državah zakona Avstrije in Nemčije ne poznata.

Ker ima glasba v frizerskih in gostinskih lokalih ugoden vpliv na počutje gostov, jo v številnih lokalih predvajajo. Gre za t.i. glasbo iz ozadja, za predvajanje katere je treba kolektivnim organizacijam plačevati nadomestilo. Primerjava nadomestil za predvajanje radia za majhne **frizerske** salone (do 50 m², Nemčija do 100 m²) pokaže, da so preračunane na BDP na prebivalca v enoti kupne moči v Sloveniji bistveno višje kot v Avstriji in Nemčiji. V kategoriji za večje frizerske salone (nad 101 m²) pa so v Sloveniji najnižje. V Sloveniji je treba plačati račune vsaki KO posebej, saj skupni račun ni mogoč. To pomeni, da uporabnik v najboljšem primeru plača vsaj 4 položnice na leto, če se seveda ne odloči za mesečni obračun. V Avstriji in Nemčiji je to drugače: v obeh primerih uporabniku izda račun le AKM oz. GEMA, ta pa že vsebuje obveznosti do vseh drugih KO. Uporabnik tako lahko plača le eno položnico oz. račun na leto.

Primerjava višine nadomestil za **gostinske obrate** je nekoliko težja, saj se kriteriji za obračun precej razlikujejo. V Sloveniji je za predvajanje glasbe prek radia enotna tarifa (SAZAS), tarifa IPF temelji na površini lokala, času obratovanja in vrsti ponudbe, medtem ko ZAMP upošteva uporabno površino prostora. V Nemčiji se tarifa izračuna po kvadraturi lokala. V Avstriji pa zavisi od ocenjenega mesečnega števila gostov in od značilnosti (npr. lokacije) lokala. Primerjava gostinskega lokala do 100 m² v Sloveniji in Nemčiji, preračunano v BDP na prebivalca v SKP, pokaže, da je mesečno nadomestilo za radio v Nemčiji za polovico nižje kot pri nas. Tako v Nemčiji kot v Avstriji lahko gostinec plača le eno položnico letno eni sami KO, kar zajema tudi njegove obveznosti do drugih KO. V Sloveniji je število letnih položnic oz. računov višje (minimalno 4), saj skupni račun ni mogoč.

Pripravila:

Marjana Križaj

Literatura in viri:

- AKM 1. Spletna stran: <https://www.akm.at/service/online-services/> (oktober 2020).
- AKM 2 . Spletna stran: https://www.akm.at/wp-content/uploads/downloads/AKM_Infobroschuere-fuer-Veranstalter.pdf (oktober 2020).
- Aufsichtsbehörde für die Verwertungsgesellschaften. Spletna stran: <https://www.justiz.gv.at/aufsichtsbehoerde/aufsichtsbehoerde-fuer-verwertungsgesellschaften~275.de.html> (oktober 2020).
- Avstrijska gospodarska zbornica (WKO). Spletna stran: <https://www.wko.at/branchen/handel/tarif-akm.pdf> (oktober 2020).
- CISAC, Global Collections Report 2019. Spletna stran: <https://www.cisac.org/Newsroom/News-Releases/Creators-royalties-shift-to-digital-as-CISAC-global-collections-hit-record-9.7-billion> (oktober 2020).

- CISAC, News Releases. Spletna stran: <https://www.cisac.org/Newsroom/News-Releases/Creators-royalties-shift-to-digital-as-CISAC-global-collections-hit-record-9.7-billion> (oktober 2020).
- Dopis GEMA z dne 9. 10. 2020.
- Dopis IPF z dne 29. 9. 2020.
- Dopis SAZAS z dne 30. 9. 2020.
- Dopis ZAMP z dne 24. 9. 2020.
- DPMA. Spletna stran: <https://www.dpma.de/dpma/index.html> (oktober 2020).
- Evropska komisija. Spletna stran: <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/publication-collective-management-organisations-competent%20authorities-collective-rights-management-directive> (oktober 2020).
- GEMA 1. Spletna stran: <https://www.gema.de/> (oktober 2020).
- GEMA 2. Spletna stran: <https://www.gema.de/musiknutzer/tarife-formulare/> (november 2020).
- GEMA Tarifa R. Spletna stran: https://www.gema.de/fileadmin/user_upload/Musiknutzer/Tarife/Tarife_AD/tarif_r.pdf (november 2020).
- Gema, Jahrbuch 2019-2020. Spletna stran: https://www.gema.de/fileadmin/user_upload/Gema/jahrbuch/2019_20/GEMA_Jahrbuch_2019_20_gesamt.pdf (oktober 2020).
- GEMA, tarife. Spletna stran: <https://www.gema.de/musiknutzer/tarife-formulare/> (oktober 2020).
- GVL. Spletna stran: <https://www.gvl.de/en/gvl/about> (november 2020).
- IPF 1. Spletna stran: <https://www.ipf.si/uporabljate-glasbo/nakup-licence/> (oktober 2020).
- IPF 2. Spletna stran: https://www.ipf.si/uporabljate-glasbo/informativni-izracun/?st=U&mut=T_II_B_GOLO (oktober 2020).
- Literar-Mechana. Spletna stran: <https://www.literar.at/> (oktober 2020).
- LSG. Spletna stran: <http://www.lsg.at/> (oktober 2020).
- Ministrstvo za pravosodje (Avstrija). Spletna stran: <https://www.justiz.gv.at/aufsichtsbehoerde/aufsichtsbehoerde-fuer-verwertungsgesellschaften/verwertungsgesellschaften-und-einrichtungen~2c94848b5af5744b015bf26a27f71b97.de.html> (oktober 2020).
- Pravilnik o javni priobčitvi glasbenih del. Uradi list RS, št. 28/1998.
- Raziskovalna naloga št. 26/2012. Kolektivno upravljanje avtorskih pravic. Spletna stran: https://fotogalerija.dz-rs.si/datoteke/Publikacije/Zborniki_RN/2012/Kolektivno_upravljanje_avtorskih_pravic.pdf (oktober 2020).
- Raziskovalna naloga št. 30/2020. Monetizacija avtorskih pravic. Spletna stran: https://fotogalerija.dz-rs.si/datoteke/Publikacije/Zborniki_RN/2020/Monetizacija_avtorskih_pravic.pdf (oktober 2020).
- Raziskovalna naloga št. 31/2014. Plačevanje računov kolektivnih organizacij. Spletna stran: https://fotogalerija.dz-rs.si/datoteke/Publikacije/Zborniki_RN/2014/Placevanje_racunov_kolektivnih_organizacij.pdf (oktober 2020).
- Raziskovalna naloga št. 52/2013. Avtorska pravica in kolektivne organizacije. Spletna stran: https://fotogalerija.dz-rs.si/datoteke/Publikacije/Zborniki_RN/2013/Avtorska_pravica_in_kolektivne_organizacije.pdf (oktober 2020).
- Raziskovalna naloga št. 76/2009. Kolektivno upravljanje avtorskih pravic. Spletna stran: https://fotogalerija.dz-rs.si/datoteke/Publikacije/Zborniki_RN/2009/Kolektivno_upravljanje_avtorskih_pravic.pdf (oktober 2020).

- [rs.si/datoteka/Publikacije/Zborniki_RN/2009/Kolektivno_upravljanje_avtorskih_pravic.pdf](https://www.stat.si/datoteka/Publikacije/Zborniki_RN/2009/Kolektivno_upravljanje_avtorskih_pravic.pdf) (oktober 2020).
- SAZAS 1. Spletna stran: <https://www.sazas.org/Uporabniki/Dovoljenja/Zaposlovne-namene/Frizerski-saloni> (oktober 2020).
 - SAZAS 2. Spletna stran: <https://www.sazas.org/Uporabniki/Dovoljenja/Zaposlovne-namene/Gostinski-obrati-in-diskoteke> (oktober 2020).
 - Skupni sporazum o višini nadomestil za uporabo varovanih del iz repertoarja ZAMP kot javno priobčitev pri poslovni dejavnosti. Uradni list RS, št. 107/2006.
 - SURS. Spletna stran: <https://www.stat.si/StatWeb/PDF/PrikaziPDF.aspx?id=8914&lang=sl> (oktober 2020).
 - Tarifa GEMA Einzelhandel, Arztpraxen, Friseurbetriebe u. Ä. Spletna stran: https://www.gema.de/fileadmin/user_upload/Musiknutzer/Tarife/Tarife_AD/tarifuebersicht_einzelhandel.pdf (november 2020).
 - Trampuž, Miha, Oman, Branko, Zupančič Andrej: Zakon o avtorski in sorodnih pravicah s komentarjem. Ljubljana, Gospodarski vestnik, 1997.
 - Urad RS za intelektualno lastnino. Spletna stran: <http://www.uil-sipo.si/uil/dejavnosti/avtorska-in-sorodne-pravice/> (oktober 2020).
 - Verwertungsgesellschaftengesetz (2016 VerwGesG) (Avstrija). Spletna stran: <https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=20009532> (oktober 2020).
 - VG Media. Spletna stran: <https://www.vg-media.de/en/vg-media.html> (november 2020).
 - VG Wort. Spletna stran: <https://www.vgwort.de/die-vg-wort.html> (november 2020).
 - Zakon o avtorski in sorodnih pravicah – ZASP. Uradni list RS, št. 16/07 – uradno prečiščeno besedilo, 68/08, 110/13, 56/15, 63/16 – ZKUASP in 59/19.
 - Zakon o kolektivnem upravljanju avtorske in sorodnih pravic - ZKUASP. Uradni list RS, št. 63/2016.
 - Zakon o upravljanju avtorskih in sorodnih pravic v kolektivnih organizacijah (VVG) (Nemčija). Spletna stran: <https://www.gesetze-im-internet.de/vgg/BJNR119010016.html> (oktober 2020).